ASIANTUNTIJALAUSUNTO LAKIVALIOKUNNALLE HALLITUKSEN VUOSIKERTOMUKSEEN

Lakivaliokunta on pyytänyt asiantuntijalausuntoa eduskunnan vuosikertomuksen 2020 lausumaan;

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy pikaisesti tarvittaviin lainsäädännöllisiin ja muihin toimenpiteisiin kuluttajien velkaantumisongelmien ennaltaehkäisyn ja vähentämisen tehostamiseksi muun muassa arvioimalla maksuhäiriötietojen säilytysaikojen tarkoituksenmukaisuutta ja selvittämällä korkeakorkoisten vakuudettomien kuluttajaluottojen mainonnan rajoittamista sekä selvittää mahdollisuuksia parantaa sosiaalisen luototuksen saatavuutta.

Sosiaalisen luototuksen osalta todetaan, että Sanna Marinin hallitusohjelman kirjaus edellyttää sosiaalisen luototuksen valtakunnallistamisen selvittämistä ja ottamista käyttöön koko maassa. Sosiaali- ja terveysministeriö aloitti hallitusohjelman tavoitteen mukaisen valmistelun kuulemalla asiantuntijoita 9.12.2019 tarvittavien toimenpiteiden kartoittamiseksi. Sosiaalisen luototuksen valtakunnallistamisen toimeenpanon vaatimien toimien selvittäminen päädyttiin teettämään sosiaali- ja terveysministeriön tilaamana selvityksenä keväällä 2021. Selvitys on tällä hetkellä käynnissä ja valmistuu kesän 2021 aikana. Lakimuutosten osalta on tehty esivalmistelua tarvittavista toimista ja todettu tarpeelliseksi valmistella ehdotusta myös lainsäädäntömuutosten osalta. On päädytty aloittamaan valmistelu virkamiestyönä, johon liittyvä lakihanke aloitetaan kesäkuussa 2021.

Todetaan myös, että osana sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevan lainsäädännön muutoksia on ollut tarpeen arvioida nykyisen järjestämisvastuisen tahon muuttumisen vaikutukset myös sosiaalisen luototuksen osalta. Pelkästään teknisiin muutoksiin perustuva nk. Sote100 lakipaketti on hallituksen esityksenä eduskunnan käsittelyässä tällä hetkellä. Siinä sosiaalisen luototuksen järjestämistahoksi on teknisesti muutettu hyvinvointialue. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että järjestämistahon muuttuminen mahdollistaa sosiaalisen luototuksen ottamisen käyttöön kaikilla tulevilla hyvinvointialueilla, vaikkakaan velvoitetta palvelun järjestämiseen ei ole.

Hallituksen tavoitteena on saada aikaan myös sisällöllisesti tarvittavat lainsäädännön muutokset tämän hallituskauden aikana, mikä tarkoittaa sitä, että hallituksen esitys annettaisiin viimeistään syyskaudella 2022.

Neuvotteleva virkamies	Susanna Rahkonen
Erityisasiantuntija	Ritva Liukonen